چامەیەک بۆ ئەنفال

نامەیەک بۆ مێژوو!

شاخ کێڵگەی گەنمەشامییە!

مەهاباد قەرەداغی

(بە تەیموور عەبدول، ئەو منداڵەی کە بەرێکەوتێکی ئەفسانی لەمەنجەنیقی ئەنفال ڕزگاری بوو. شاهیدی مێژووی نەزیفی ترسناکترین قۆناغ . قۆناغی ئەنفالە) . و . (بە ئەنفالکراوەکان) . و . (لە ئەنفال ڕزگاربووەکان) پێشکەشە.

هەور هەڵدەوەرێ!
شەپۆل دەبێتە تابووتی ماسی
گیان هەنگاو، هەنگاو جەستەم جێدێڵێ
ئاسمان تاکە گوارە ونبووەکەمە و. .
بە دوای گوێچکەمدا دەگەڕێ!

. . .

شاخ کێڵگەی گەنمەشامییە
باران ئاوێنەی خۆرە. . و
ڕێگا و. . پەیژە و. . سەرووی تێدا دەبینرێ!
شاخ کێڵگەی گەنمەشامییە
ئەستێرە و. .
زەردەخەنە و. .
گوڵ و. .
چرا و. .
پەپوولەی تیا دەچێنرێ!
شاخ کێڵگەی گەنمەشامییە!!

. . .

گوڵەبەڕۆژە شەوان بیر لە عەشق دەکاتەوە
سەر دەنێتە سەر شانی با و. .
گەڵاکان دەکاتە سەرین
ئەوین ڕەنگاوڕەنگە. . بەڵام
چۆن خۆڵەمێشی دەنوێنێ!

. . .

سنگم هێلانەچۆلەکەیە
بە جریووەی ئەوان شیعرم بێداردەبێتەوە
بە فڕەفڕی ئەوان ڕۆحی نەسرەوتووی منیش باڵ دەگرێ

سەرم هێلانەپەپوولەیە
بە سەمای ئەوان. . قژم دەبێتە ژێ!
. . .
لەم بانێژەی هەورەوە. . عەرشی ئەوینی گشت ئەستێرەکان دەبینم
وەنەوشەیین،
ئاڵن،
ئاویین،
ڕەنگی قژیین، لێویین، چاویین
لەم بانێژەی هەورەوە
خەرمانی چرای سەوز، سەوز و. .
مەرەکەبی ئاویی و. . تیشکی خنکاو دەبینم
کۆلارەی وشەکانم هەڵدەدەم، جەستەم دەبێتە خاک!
. . .
یاقووتی سەر موستیلە شکاوەکەی پەنجەی زەوی
گەڵاکان فێری درەوشانەوە دەکات
قەوزەکان دەبن بە فەرشی تاراوگەکانی دەریا
ئەرێ ئەم ماسییە چاوڕەشانە خەڵکی کوێن؟
لە کام دەربەندی شەپۆل سوتاوەوە هاتوون؟!
ئەم ماسییە چاوکزانە تا کەی بن دیوارەکانی دەریا دەکەنە حەشارگە!
کچ ئاسا، تەوارەکانی کێوانی گیانم
کوڕئاسا، هەڵۆکان، لە باشووری ئاسمانی عومرم،
یەکتری ماچ دەکەن
خەون. . دەبێتە سەراب
یادگاری. . درەختی نەزۆک
ئەستێرەش. . بە درک!
. . .
جەستەم. . تەنها وڵاتێکە سنوورەکانی ئاوەڵان
تەنها پەنایەکە سێبەر بۆ ڕۆحم دەکات و. . خولیاکانم دەلاوێنێ!
سەرم تەنها پەیامێکە عەشق ڕادەگوێزێتەوە و. .
نەخشەکان تێکدەشێوێنێ!
نێرگز، لە تاراوگەی خۆرا هەڵوەری و. . گەنم بوو بە نەعشی کێڵگە!
هێواش کەن، هێواش
دڕکە نینۆک درێژەکانی ڕۆژهەڵات!
پەنجەی کێیە وا لە خەنەی خوێنی نێرگزا دەبێتە مەنفای ڕووناکی
چاوی کێیە؟
دەبێتە زەردەواڵەی سەرکەلاکی شیعری ڕەش؟
دەمی کێیە؟ لێوی کێیە؟

جەستەی کێیە دەبێتە سێدارەی مۆم و تیشک دەمرێنیێ؟!

. . .

وەرە پەپولەکەی سەرم!

داستانی هەڵوەرینی برژانگ و. . گلێنە و. . کالێنە

بۆ گەردیلەخاکییەکانی ئاسمان بگێڕەوە!

چاڵێک، دووچاڵ، دە چاڵ!

ئەم چاڵانە هەناسەی زریان و تووڕەی باران کردوونی بە نزرگە!

ڕووبارێ،

دوو ڕووبار،

سێ ڕووبار. .

ئەفسوس، ئەم ڕووبارانە سەرچاوەکانیان ژەنگاوین!

خێڵ خێڵ،

خرۆکەکان ڕووبەڕووی جەستەم دەجەنگن!

گرێکوێرە لەعەشق دەدەن!

چرای ستوونەکانی کۆلان کۆلانی دلم دەشکێنن

چاو چاوی تێدا نابینێ،

چ نوتەکستانێکە ولاتی ویرانی جەستەم!

پەتا هەڵدەگیرسێ و. . ژان دەبێتە شەپۆلێکی کلپە!

لە گەرەکی زامدا گوێزان برینپێچە، فریشتەیە!

هێلانەکان، نوها چۆلن، بێ جریووەن. . سنگم چۆلە!

چۆلەکەکانی مردووە،

درەختەکان لە پرسەدان، سەوزاییان لە شیوەندا لەبەر خۆیان دڕاندووە!

. . .

ئیتر نە چاو باوێشک دەدا. . و

نە دەم پێلووی لە ڕووی خۆرەتاو دادەخا

ئیتر نە نینۆک دەزێت و. .

نە من ساویلکانە لە ئاوێنەی خەوندا. . دەم دەنێمە نێو دەمی خوا!

کەلاوەکان. . گلێنەمیان ڕووخاندووە

نان وەکو باڵی شەمشەمەکوێرە. .

چەترێکی کون کون

بۆ کێلگەی گیانی باران هەڵدەدات

پەنجەکانی ستوونی جەستەم بێچران. . قەڵەم دەیاندزێ

وا چامە نەزیفە و. . لەژێر پەڵەهەوری وەنەوشە گیان دەدا

پەنجەکان دارخورمان

لەکەنار شەتاوی چاومدا ڕوواون. . بەلام ئاخ. . نەزۆکن!

. . .

من و ئادەم. . ئەم دارسێوەش دەڕنینەوە

لقەکانی دەکەینە هێلانە چۆلەکە و. .
گەڵاکانی بە نیشتیمانی پەپولە
من و ئادەم
تێکەڵ بە یەکتر و دەریا دەبین
ئاوێزانی یەکتر و چیا دەبین
لە چرکەکانی لەززەتدا
سەدان ماسی نیوەکچ و. .
سەدان ماسی نیوەکوڕ لە دایک دەبن
لە بومەلەرزەی ئەو چرکەساتناکانەی عەشقدا
دەریا دەبێتە ئەفسانە
ئەفسانەش بە ژوورێکی وێرانکراو
من و ئەو. . ئەم دارسێوانەش دەڕنینەوە
تا نەفرەتەکان ببن بە تەنافێکی باریک و،
تاوانە بێڕەنگەکانی لەسەر هەڵبخەین!
. . .
هەور قردێلەیەکی سپییە. . و
بە منداڵی دەمکرد بە گوڵ
قژی خۆم پێ دەبەستەوە
ئاسمان کراسێکی شینە،
ڕۆژانی سەرەتاییم لەبەرم دەکرد
ئێستا نە قردێلەم هەیە، نە سەر
نە کراسم هەیە. . نە جەستە
گەورەیی. . دارستانی قژمی ڕنی
ئاسمانی لەبەر داماڵیم!
. . .
وەرە پەپولەکەی سەرم حیکایەتی چاڵەکانم بۆ بگێڕەوە!
چەند ڕۆح هەڵوەرین؟!
گەلەهەورەکان تورەیی و بێئۆقرەیی ساڵانێکیان لە ئامێز بوو
وەکو چاوی حەوای ئازار
جەستە خاکێکی ئامادە بوو بۆ چاندن
پڕ بوو لە تۆوی وردیلەی ژیلەمۆو خار
کڵپە بارانی داخ دەکرد
چاڵەکان واشە و داڵاش بوون
زام زام جەستەیان دەبژارد
تاڵەخوێنی هەڵواسراوی مەرەزەی گیانیان دەڕنین!
. . .
گیانم مەنفای بیابانە!

لم دەمکاتە تۆوی گوڵئەستێرە و نارِوێم
سەراب ئاودێریم دەکات و. . نارِوێم
هەور چاودێریم دەکات و نارِوێم
شاخ کێڵگەی گوڵئەستێرەیە!

. . .

وا ئەستێرەکان بەرەو زەوی دەکشێن،
کاروانی خۆپیشاندانە
تاریکی لافیتەیەکی قەترانچنە
دروشمەکان بە تریفەی نارِەزایی لەسەر سنگی خێوی تاریکی نوسراون
(نامانەوێ خەڵکی زەوی لەسەر ئالاشرِەکانیان بمانکێشن
نامانەوێ، نا.
نامانەوێ لە نێوانی کۆپلەی شیعرە ژەنگاویەکان بماننوسن
نامانەوێ نا!!)

. . .

زەوی چاڵێ بوو بەقەد گۆی زەنگۆڵەیەک
دەنک دەنک
موورووی چاو و. . گوێشەوارە و. . مرواری دانی قووت دەدا
کەنیشک دەبوو بە پەپوولە و. .
کورِگەل دەبوون بە چۆلەکە و
بارانی لم دەیخندکاندن
هەور هەڵدەوەری و. . دەبوو بە کفنێکی لۆکەئاسا
زامەکانی دادەپۆشی و،
حەوای دەکرد بە تابووتی جەستەی ئادەم
ئادەمیشی بە تابووتی جەستەی حەوا!

. . .

کات: نێوانی کازیووەی شیعر و. . خۆرهەڵاتی جەستە
شوێن: دووکەڵ
گەڵاکان سەوزایی گیانمیان گرتەخۆ
ئەستێران رووناکی چاومیان برد بۆ خۆ
دەریا گیان!
لەنێو کام شەپۆلی سەرکەشت جۆلانێم بۆ دەکەی. . وا دەمرم!
باران گیان!
بەهاژەی خووناوی کام تنۆک،
لەسەر کام تاتەشۆری چنوور. .
لاشەی چاودانەخراوی منداڵییم دەشۆی!
وا سەرم چۆڵ دەبێ، وا سەری چۆڵی خۆم هەڵدەگرم
نا، دەمبەن

www.Kurdistannet.org

www.kurdistannet.org
12-12-2002 1:27

بەرەو ئەستێرەیەکی لێرانە کاولتر!

شەوی تار!

بە کام خێوەتی ڕەشت خەندەم دادەپۆشی و،

نهێنیم مات دەکەی

وا ماسی گریانم دەخنکێت!

دارستان!

ئەی تۆ کام لقی خۆت دەکەیتە قردێلە بۆ ڕۆحم

کە وەختە وەک پەڵە ئاسمانێکی ڕزیوو

بەسەر ئەم مەزرای مەرگ و تابووتە داباریێت!

. . .

لەم بەری شەقامدا

کچێکی چاوشەکەت، دڵ لەتلەت

ژێی پرچی ئالاوەتە ڕۆحی و ئازاری دەژەنی

لەوبەریش من سەیری ئاوێنەی درزبردووی عومر ئەکەم!

لەوبەری شەقامدا،

منداڵێک چاوی وەک ئاسمان و . .

لەپی چوون نان پانە

لەمپەرێ لە نێوان ژێرپێی و . . خاک نییە

وەک جەستەی دوو گیاندار لە شەوی بێپەردەی پەردەدا

لەمپەرێ لە نێوان جەستەی و . . با، نییە

وەک کۆکتێلی هەناسەی جووتێ کە دەبن بە تاکێ!

لەمبەریش،

من سەیری ئاوێنەی درزبردووی عومر ئەکەم!

. . .

هەور هەڵدەوەرێ، و

دەمامکەکان لە شێوەی نەهەنگ، دێو و درنج، دێناسۆر

دێنەخوار

زەوی دەبێتە دارستانێ لەناو دەریادا

زەوی دەبێتە بەلەمێک لە بادا

زەوی دەبێتە دەرزیلەیەک

لە بەرۆکی منداڵێکی بێ بەرۆک

هەور هەڵدەوەرێ و . . باران دەبێتە تابووتی گەنم!

. . .

بە پەنجەی مەراق دەمبینی،

مەرگەساوا وەک زۆڵێکی حاشالێکراوی بێکەس

لەبەر دەرکی مزگەوتێکدا فرێدرابوو

من هەڵمگرت و ماچم کرد، چوون سوورەتێکی پیرۆزی کتێبی خوا!

لەسەر کۆشی خۆمم دانا ، وەک ساوای خۆم

مەمکی خۆمم لە دەمی نا ،

بە زمانێ لایەلایەم بۆ کرد، جیا لەوەی

کە سوورەتی ئەنفالی بە خەتی ئاجرووباجرێ جنۆکەکان پێ نووسرابوو!

ئەو زۆڵە پیرۆزەی لە ئامێزم دامنا

دایکداری بێ باوک بوو، باوکداری بێدایک بوو

دەیانووت کچی ئادەمە ،

دەیانووت کوڕی حەوایە ،

دەیانووت ئەم تولفەحەرامە لە ساتی تێکئالانی

زەریای کات و، دەریای شوێندا لە دایک بوو

هێی. . کۆرپەزۆڵەکەم

چەند ساوایەکی پیر و. .

چەند پیرێکی کۆرپەیە مێژوو!

. . .

نیوەی دانیشتوانی جەستەم لە تاوا شێت و ، هار دەبن

لە نێرگزەجاڕی هەستدا بەم ڕۆژگارە دێن و دەچن

گوڵیان بە پێدا دەچەقێ

شیعریان بە پێدا دەچەقێ!

نیوەکەی تری بێدەنگن. . وەک پەیامی سامناکی جەنگ

چوون شەوانی تەنیایی من لەگەڵ خۆمدا

وەک هاواری کازیووە لە ترسی هەتاو

وەک ساتی دڵنیایی شک!

. . .

نیوەی دانیشتوانی جەستەم زبرن وەکو پەنجە و چاو و. . قژی زەوی!

نیوەکەی تری نیانن. . وەک زیخەڵانی چەمی ناز

نیوەیان کورتن وەک هێڵی کاکێشانی نائومێدی

نیوەکەی تریان درێژن وەک پشتوێنی کەمەری باریکی زەوی!

تیژن، کوللن، مەزنن، وردن

چ کێڵگەیەکی سەیرە. . جەستە!

لەم دارستانەدا وانەی ڕاو دادەرێ

لق ڕاوچییە!

پەل، چڵ، گەڵا

گیا ، گوڵ. . ڕاوچیین!

لەم کێڵگەی پەلەوەرەدا. . داو دادەنرێ

دار داوە!

ئاو، با، هەتاو

شەو، کازیووە، کات داوون!

لەم جەنگڵستانە سەیرەدا
گەڵا پەپولە و . . با . . چۆلەکە ڕاو دەکا!

. . .

سنگم، هێلانەیەکی زستانەیە بۆ پەپوولە
قژم هێلانەیەکی هاوینەیە بۆ چۆلەکە
لە بەستەڵەکی جەستەدا پەپوولە ڕەق دەبێتەوە!
باڵ هەڵدەوەرێ!
لە گەرمەسێری جەستەدا . . چۆلەکە سۆمایی دادێ!
لە دۆڵی تژی لەئاگری مۆر و شل
تارمایی دەخنکێ!
سۆمایی. . وەک گەڵای وشکی ژێر پێڵاوێ. .
سۆمایی. . چوون کفنی پەیامی ماچێکی بەرهەتاو. . دەرزێ!

. . .

هیۆر بەوە!
سەرەتا لە کۆتاییەکانەوە ڕێ دەگرێ و. .
بەرەو کانیاوی زەمەنێ لە موراد ورد، ورد دێ!
گەرچی تاریکی بە لەنجە و لارەوە خیوەتی سپی خۆی
لە شاری خۆری دڵ هەڵدەدات!
تاقگە بەرەو هەور هەڵدەزنێ!
هەور وێنەی گیایەکی لۆکەیی
دەبێتە فەرشی جەستە، جەستەش بە گوڵەئەستێرە!
ئەستێرە پڕ دەبێ لە ئاسمان!
ئەستێرە پڕ دەبێ لە زەوی!
لە هەور،
پڕ دەبێ لە چۆلەکە، پەپوولە. .
پڕ دەبێ لە تۆ و. . من!
پیاو و. . ژن!

. . .

چاڵ تابووتە و. . منیش هاوارێکی ڕاکشاوی شەکەت!
من نازانم ئەمە تابووتە ڕێ دەکات،
یان بیابان پێی گرتووە و بەرەو شاخ پیاسە دەکات!
من نازانم. . ئەستێرەی جەستەمە دەدرەوشێتەوە،
یان زامی بە گوللە سیخناخکراوم!
هێشتاش نازانم. . من شێتم و حاڵ دەمگرێ،
یان بوومەلەرزە سەما بە ڕۆحم دەکات!
هەر هێندە دەزانم. . کە شێت دەبم،
جەستەم وەک ئەستێرە دەدرەوشێتەوە و،

www.kurdistannet.org
12-12-2002 1:27

وەک بوومەلەرزە حاڵ دەمگرێ!
بیابان پێ دەگرێ و. . نەعشەکەم دەداتەوە بە شاخ
داربەڕوو دەمنێژێ!. .
کە دەڕوێم
بێ گەلام. . بێ لقم. . بێ چڵ وبێ دڵم
کە دەڕوێم. . ڕۆحمە دەبێتە تۆوی گەنمەشامی و. .
جەستەمە دەبێتە پەپوولە!
. . .
ئەم گەشتەم. . لە نهێنییەوە بۆ نهێنییە!
کۆترەکان لە قەفەزی جەنگدا بەرەڵان
هێی. . کۆرپە نازدارە زۆڵەکەم!
ئێستا دەزانم. . کۆتر سیخوڕی پۆلیسە و
پەپوو ئاشتیخوازە!
بەم درەنگانە زانیم، جرییوەی چۆلەکەی ناو باخچەی ماڵەکەم
جریووە نەبوو!
چاو فرین. . واتا کوێر بوون و،
ڕووبار لە خەونا تاریکی و. .
ماسی برسێتی و. .
گوڵ خوێنە!
درەنگ لە خەونامەم ڕووانی، درەنگ زانیم
کەشتی تابووتە
ئاوێنە مەرگە
بەهەشت. . بیابانە و
دارێکی لێناڕوێ تا ئاو بەژێریابڕوات!
درەنگ زانیم حۆری،
ئەو چل دیارییەی دەدرێ بە خوێنەرانی هێژای سوورەتی تاڵان
ئەو چل دیارییە قژ خاوە پەپوولەن پەپوولە،
پەپوولەی کێڵگەی گەنمەشامی!
زۆر درەنگ زانیم. . دەزانی؟؟؟!
زۆر درەنگ زانیم دۆزەخ لە ئاسمان نییە، لێرەیە. . لە ناخم!
تازە چ ئەفسوسێ دەبێتە هەلۆرکە بۆ ئاخم!
. . .
لە یەکەم وێستگەی دۆزەخدا. .
جانتای بیرم دەپشکنن
بەفر قەدەغەیە،
شیعر قەدەغەیە،
دەریا، ئەستێرە، ڕێگا، ئەوین، بیر. . یاساغە!

لە یەکەم وێستگەی دۆزەخدا
ئیسفەنجێ دەخەنە خوێنم!
. . .
ڕەشماڵەکەم دراوسێی ڕەشماڵی خوایە
لە پێش مندا. . بە چەند ڕۆژێک سەریان بڕی و
هێنایانە ئەم خێوەت و ئۆردوگایە
شەوان دێت و. . جار جار سکاڵای تەنیایی و
زامی دەروونیم بۆ دەکات
سەری ئەویش لە چاڵەکاندا بەجێما. .
دڵی ئەویش لم قووتی دا
جەستەی ئەویش وەک تۆوێکی سپی بچووک
لەم کێڵگەی گەنمەشامییەچێنراوە!
سەری ئەویش هەور بردی
ڕۆحی ئەویش بوو بە هەسارەیەکی گەڕۆک
لەسەر ئەم با سرەوتووە، بوو بە دراوسێ ڕەشماڵم!
ئەو دەڕوات و. .
من لەسەر نوێنێ کاغەز ڕادەکشێم،
بە شیعرێ خۆم دادەپۆشم،
چیرۆکێکیش دەکەم بە باڵشت و. . دەستپێدەکات سەمفۆنیای پرخەپرخ
نا. . نا هێشتا نەنووستووم من،
داستانە خەونێ دەبینم
ئەم خەونە ساڵێکە یان ساتێ. . نازانم!
چەرخێکە یان چاوقوچانێ. . نازانم!
ڕۆمانە خەونێکە و، دەیبینم.
. . .
شوێن: ئێرە، یان ئەوێ
کات: سبەی، دوو سبەی، یان دواتر
ڕووداو: کۆمیدیایەکی تراژیدی.
پەپولەڕاو دەکرێت
پۆلە چۆلەکەیەک لە مەنجەنیقی چاڵێکدا دەکوڵێن
دەڵێن پاشاگەردانییە، گەدا گەردانییە، ئاژەڵگەردانی!
ڕۆحم بە مەداری گەردووندا دەسوڕێتەوە
گەردوون بە مەداری جەستەمدا
جەستەم هەسارەیەکی گەڕۆکە و. . بەرەو نهێنی هەڵدەفڕێ!
ئەم تراژیدیایە ختووکەی سروشت دەدا
ئەم جەستانەئالۆشیان داوەتە زەوی
ئەم چاڵانە شانۆی بوومەلەرزە و. . سەمای مەرگن!

www.Kurdistannet.org

. . .

هیچ نەما لێی یاخی نەبم. . جگە لە خودی یاخیبوون
هیچ نەما ئازارم نەدا. . جگە لە خودی ئازار
هیچ نەما تێر بۆی نەگریەم، جگە لە خودی گریان
بە هاوار. . هاوار شێت دەکەم
بە بێدەنگی بێدەنگییەکان لاڵ دەبن. . لاڵ
بە ئاوێنە ئاوێنە شەرمەزار دەکەم

. . .

تۆ بڵێی یاخیبوونی شەیتان هۆی ئەوە بێ جەستەی ئاگرە و. .
جەستەی ئێمە خۆڵ
یاخیبوون هونەرە!
ئیدی کاتی یاخیبوونی جەستەیە. . لەسەرا!
کاتی یاخیبوونی ئاگرە لە با
ماسییە لە ئاو،
مرۆڤە لە خوا
یاخیبوون باڵاترین هونەرە!

. . .

ئەم کۆلارەیە. .
ئێواران بە ناو ئاسۆی بیردا تێدەپەڕێ. . و
گوندەکانی هۆش بۆردومان دەکات
ئەم کۆلارەیە. .
کە منداڵ بووم وامدەزانی کەشتییەکی کاغەزینە و. .
لەناو بادا لەنگەر دەگرێ
ئێستا دەبینم. . کە ئەو دێ. . خەڵکی جەستەم کۆچ دەکەن و
منیش چۆڵ دەبم!
بە بێ خۆم دەژیم!
ئەوە جەستەمە و. . دەبێ خۆم لە کام تاراوگەدا بم!
لە کوێ بگریەم، گۆرانی بچڕم، دەرۆزە بکەم!
ئاخۆ شاعیرەکەی ناخم سەری لەناو کام کۆڵەپشت و. .
دڵی لە بوخچەی کام تابلۆدایە!
ئاخۆ ئافرەتەکەی ناخم لە کوێی گەردوون ژان دەیگرێ و. .
لە کوێ کۆرپەکەی دادەنێ!

. . .

من لە پێناوی نزیکبوونەوەدا دوورکەوتمەوە
لە پێناوی گۆرانییەکی نەبیستراو. . لەسەر ئەم شەپۆلە شێتە سەما دەکەم!
من، لە پێناوی مرواری ڕاستی،
خۆم هەڵدایە نێو ئەم دەریای مەرەکەبە و، تیا نقووم بووم!

www.kurdistannet.org
12-12-2002 1:27

من ئەم گەشتەم لە نهێنییەوە. . بۆ نهێنییە!
هاتم، . . تا یادگاریم لێرە و لەوێ هەبێ
تا یادگاریم لە هەموو جێیەکی زەوی هەبێ
شاخەوانێکم و. . بست بە بست بیابانم پێوا
لە ئاگرەوە هاتم و. .
دلۆپ دلۆپ، ئاوم پێوا
بام پێوا. .
ئەستێرە ئەستێرە گەڕام و. .
لە سەر هەر هەموویاندا ڕاشماڵم هەڵدا
گەردوون ڕەشماڵە گەورەکەی منە
من کۆچەرییەکی نهێنیم و، جەستەم پەیامە!
. . .
چاڵ قووتی دام!
خواکان شێت بوون
ڕۆح کێمی کرد
زەوی بوو بە لێفەیەکی ئەستووری لم
لە ژێریا نوستین
نوستنێکی هەستیاری وەکو بێداری
نوستنێکی درێژخایەن، کەروێشکەخەو
هاتن وتیان ئەمە مەرگە،
ئەمە مەرگە؟!
چەند خەوێکی سووکە مردن!
دوێنێ مردم. . ئەمڕۆ بوومەتە ئاولەمە،
سبەینێ، دایکێک و باوکێک و خوایەک دروست دەکەم!
چەند خەوێکی سەیرە مردن!!
. . .
جاران ماڵم لە ڕێی کاکێشان بوو!
ڕێی کاکێشان دوورە بە قەد مەودای نێوان من و زەوی
من و شیعر!
دوور بووم لە پاییزی چاوی هەتاو
لە دڵی هەور
سنگی ئاسمان!
نزیک بووم لە ڕۆحی گەردوونی تۆ و درەخت و
تنۆکەشەونمی باران!
دووربووم لە خواوەند. . نزیک بووم لە پەری!
دووربووم لە کۆلارەی ئاسن. .
نزیک بووم لە باڵی چکۆلە و ناسکی

پەپولەقژخاوەکانی کەنار ڕۆح و، نێو دارستانی جەستە!
دوور بووم لە خۆم. . نزیک لە تۆ!
جاران ماڵم نەبوو. .
ئێستا ماڵم. . نییە!!
. . .
کەناری لماوی باران
وێستگەی دوانیگای مەحاڵ و ڕۆح بوو
درەختی ئاگری تەمەن بوو بە کۆتەرەی زامی ئایندە
ژانی ئایندە
وێرانەخاکی ئایندە!
شوێن شێت بوو لەتاو بروسکەی کۆچ و. . تەقینەوەی ئەم تیژەوەتیرە!
ئەمە بەروبوومی ئاوی ژیان و،
شەپۆلی درەختی مەرگە!
ساتی تەقینەوەی کۆچە!
ئەمە دوا وێستگەی ژووانی حاڵ و مەحاڵە
ئەمە فیستیڤاڵی چارەنووس و بوونە
ساتی تەقینەوەی چاڵە!
. . .
هاتمەوە نێو خەونی کەوەرۆژێک و
لەسەرچاوەی چاوتانەوە هەڵقوڵام
هاتمەوە تامەحاڵتان بۆ بگێڕمەوە
تا گرێکوێرەی چاڵتان بۆ بکەمەوە
تا بە گریانەوە باسی پێکەنین و ستران و گوڵ بکەم
هەبوو. . نەبوو
زەوی هەبوو، ئاسمان نەبوو
گریان هەبوو. . نان نەبوو
شەو هەبوو. . باران نەبوو
چاڵ هەبوو. . ژیان نەبوو!
. . .
بێداریم،
مەرگی مێژووی زڕاند
لەوەتی بێداریم زڕاوە
لە پرسەی چۆڵ و هۆڵی خۆمدا سۆز دەکەم،
حاڵ دەمگرێ، مەحاڵ دەگرم!
لەوەتی شیعر زڕاوە. .
فەرهەنگ گۆڕستانی وشەیە و، پیتەکان گڵکۆی کۆرپەن!
شاخ کێڵگەی گەنمەشامییە!

- ئەم دێبەرەیان کەی بەش کرد؟!
- ئەو کاتەی گەردوون وەک ساوا مەمکی سرووشتی دەمژیی
خۆر هێشتا کاڵ نەبووەوە
درکەزی ڕێی خەونەکانی نەدەناسی
- ئەم دێبەرەیان کەی کێڵا؟!
- مانگ زمانی نەپژابوو
ئەستێرە پێی نەگرتبوو
هەور تازە دەریای دەناسی، جار جارێ
قژی چەرمووی خۆی لەبەر ئاوێنەی شەپۆلدا دەرنی!
- ئەم دێبەرەیان کەی پڕ کرد لە ژیلەمۆ؟!
- من تازە پوش و پەلاشی پاییزم کۆدەکردەوە
تا بیکەم بە هێلانەیەک.

. . .

ڕەدووی با کەوتم!
وەک خوری شیکراو هێنامی، هێنامی، هێنامی
تا لە چاڵی ئەم سەرنجە ڕەشەی بیاباندا دایـنام.
ڕەدووی باران نەکەوتم. . تا وەکو تۆوی گەنمەشامی
لەسەر دوندا بمچێنێ و. . لەسەر دووندا بڕوێم!
با هەڵیگرتم،
پرد هەڵدەفڕی و دەبوو بە هەور و. . با هەر دەیبردم!
کەنار ئاو دەیبرد. . شەپۆل دەخنکا. . با هەر دەیبردم!
ئارەزوو دەیبەست
ئاگر کون دەبوو
کات دەتوایەوە
شوێنیش شێت دەبوو. . با هەر دەیبردم!
دەمامکی سەوزی درەختی پۆشیبوو. . با
دەتگوت دەروێشێکی حاڵلێهاتووی سەرخۆشە
پەڕە پەڕە، بەردی هەڵدەدایەوە
تەرمی ورد ورد و. . هی درشت درشت
تەرمی نان و تەرمی مەمک
با. . هەڵیگرتم
لەناو چاڵی بەسەرنج قوڵکراو
لە پاڵ ئاگرێکی کون کون
بە لەپی ئاگر تەوقەی لەگەڵ کردم و. . گوزەرا
بە پەنجەکانی ئاگر چاوی داخستم و. . ڕۆیی!

. . .

شەپۆلی یاد، لەبیرچوونەوە قووت دەدات

تەمێکی پییر بوو. . مەرگمی خوساند

تەمێکی نەخۆش، خەونمی خوساند، جەرگمی خوساند!

دەمامک کەوت و. . ڕوخساری بام دی

ڕەش بوو. . چوون قەتران

کۆترەکەی مێژوو

شان بە شانی با. . چەپڵەی لێدەدا

لەوساوە. .

پرد هەورە و. . ناباریٚ

کەنار نوقمی خەوە

گڵکۆی نان و مەمک هەڵکەندراون

حیلەی ئاگر چاوی کاس کردووم

گوێم هیچ نابینیٚ، چاوم نابیستیٚ، زمانم گۆجە،

هەست بە هیچ ناکات دەست و پێم!!

. . .

لە کریستاڵی خەوەمەرگێکدا ونبوونی خۆم خواردەوە و. . هۆشم تەزی!

جێپێی وشەم دەدی بە ناو خۆڵەمێشدا دەڕوا

چاوم بەناو ئاگردانی بەفرا گێڕا

هەرچی وشەی شین هەبوو چنیمەوە و

لەگەڵ قژی ڕنراوی درەختەکاندا

لە گوڵدانی ڕەشی شاخدا دامنان

ونبوونی خۆم خواردەوە و. . بە سەرخۆشی

بووم بە گریانسوارێک

گریان دەسووتا و. .

فرمێسک دەیبەست و. .

برژانگ دەتەزی

لاشەم وەک کۆرپە لە بێشکەی چاڵێکدا پاڵخرا. . زریانیٚ ڕایدەژەند!

. . .

زمانی ڕۆحیان بریم و. .

گوێیمیان سیخناخ کرد بە قورقوشمی جنێو

ئێستا ڕۆحی کەڕ و لاڵم لەم شایی مەرگەدا کڕو کاس دانیشتووەو،

هزرم سێدارەی شیعر و. . بێشکەی نامۆییە

نامۆیی. .

تنۆک تنۆک پیامدا دەڕژیٚ و. . پڕم دەکا لە بزربوون!

ئەفسوس! ڕەدووی با کەوتم و. . باش کوشتمی!

تۆ لەبەر دەرگای خەونێکدا ڕاوەستابووی

چاوەڕێی رابردووت دەکرد

ئەو نەهات. . تۆش هەر بۆنی درکی سەرکەوتنت دەکرد

www.Kurdistannet.org

درکێک کە کراسی پەرپەرەداری سووری گوڵی پۆشیبوو!
سواری بوراقی هزر بووم
هاتم، ئاگاداریم پێبوو
کودەتایە!!
ئەم مەرزانە دەبنە مەرەزەی ستران و،
ئەم دەخمانە دەبنە بێشکە و،
ئەم دێبەرە وێرانە دەبێتە وەنەوشەجاڕی عەشق
هاتم،
ئاگاداریم پێبوو!
ئەسپەکەم ئاگر بوو. . پەیامەکەم ئاو
تۆ لەبەر دەرگای خەونێکدا دانیشتبووی. . درکی چاوەڕوانیت دەژمارد!
ڕابردوو هەر نەهات،
هێشتا درک بەرگی سپی و کڵاوی زەردی نێرگزی لەسەر نابوو
پێغەمبەرێکی ئیفلیج بووم!
ئایەتی ونبوون گۆچان بوو بە دەستمەوە
حەزیای غوربەت قووتی دەدام
تۆ لەبەر دەرگای خەونێکدا پاڵ کەوتبووی
زمانت لە پشتی دەم و. .
چاوت لە پشتی سەرتا بوو
نەهات هەر نەهات. . ڕابردوو
تۆ لەبەر هەمان خەون نووستبووی
ئەسپەکەم ئاگر بوو. . پەیامەکەم ئاو!
. . .
بەو ئاسمانەدا. . پۆلێ ڕۆحی ڕەش تێپەڕین. . ڕۆحی تاڵ!
گوڵە ژاڵە و. . درکەژاڵە و. . گەڵا ژاڵە. .
نەمدەزانی کات تاوانبارە یان شوێن،
نەمدەزانی. . نا!
قژم کۆچی کرد و. . ئەسپی بێ وڵات مایەوە
نەمدەزانی جەستەم تراویلکەیە، یان بێداریم خەونە. . نەمدەزانی نا!
ویستم ماچت کەم
لێوم پڕ بوو لە پریشکی ئاگر
ویستم بۆنی ڕەنگی چاوت بکەم
بیلبیلەت پڕ بوو لە ماسی مردوو
نەمدەزانی دەریا دەدرەوشێتەوە، یان مەرگی ماسی؟!
نەمدەزانی. . نا!
. . .
داوی کات تیشکی ڕاو دەکرد،

تیشکیش لە پاڵ تاریکیدا ، ئێشکی گڵکۆ دەم داچەقیوەکان و. .
مردووە دەم داخراوەکانی دەگرت. .
ڕەنگی چاوەڕوانیم. . وەک ڕەنگی برینداریکی نەزیف
وەک دەنگی برینداریکی کوژراو
خاو بوو. . خاو!
تەنیاییم دەدرەوشایەوە
وەک درەوشانەوەی تەنیایی هەزاران چۆلەکەی بێباڵی تر
کە لە کەنارمدا مردن
شەو قیژاندی!
گوللە لاڵ بوو
نەمدەزانی ئەم گەڵا زەردانە کفنن. . نەمدەزانی. . نا!
نوێنەری با. . ئەم گەڵایانە بەناو جەستەدا بڵاوەکاتەوە
تاریکی هەڵدەقولێ!
وەکو خەمی پەنجەکانم
وەکو ساتەکانی ونبوون!
بێدەنگی سەرئاو دەکەوێ
وەک ئیسفەنجی ویژدان
وەک تەپەدوری سەر بوتلی بێهۆشی!
مردن سەما دەکا
وەک چڵە زەیتوون و سەعافی دارخورما!
ڕۆژ دەکوژێتەوە، وەک یادگاری و خەون و هەسارە!
وەرە پەپولە گیان،
هەتا تۆ دێی، باڵم لەناو ئەم گیا شینە دەشارمەوە
جەستەم بە ڕێگاکانەوە دەدروومەوە
پێچەوانەی بوونی خۆم
بوونی دەریا و. .
ئۆقیانووسی مەبەست
پێچەوانەی ئەم ڕووباری بێدەنگییە شێتە دەڕۆم
ونبوون هەڵدەقولێ!
. . .
سێبەرەکەم ماڵمە و. . تیا نیشتەجێ نیم!
ئاو دەدرووم بە ڕەگەوە. . هیچیان تینوێتیم ناشکێنن!
. . .
نە نوێنەری با بووی، نە خوشکی درەخت
ئەم گەڵایانە کراسێکی ئاودامانی سپیین
بوکێنی ماچ دەکەن،
بوکێنی تارمایی ڕۆژە

www.Kurdistannet.org

www.kurdistannet.org
12-12-2002 1:27

تاریکی هەڵدەقوڵێ، چاو دەکوژێتەوە، ڕۆحی ڕەش دێ، ڕۆحی تاڵ!
چ تەیموورێکی تەنیایە ئەم ڕێگایە!
چ تەیموورێکی بزرە
گیان لە کوێ هەڵفڕی و. . لە کوێ دەنیشێتەوە
چ چۆلەکەیەکی وێڵ و سەرگەردانە!
چەند باڵێکی حەشاردراوە
چەند گیاندارێکی بێ تووک و تەنیا و. .
چەند ڕۆحدارێکی ڕەنگ هەڵفڕیووە تەیموور!!!
. . .
ئەم زەنگە لە کەللەسەری ڕۆژدا لێدەدا
ڕۆژی شەوارەکردوو
تەریک، ئیفلیج
گۆچانێکی پشت شکاو ڕایگرتووە ئەم نەعشی ڕۆژە!
ئەم زەنگە
لە جەستەی شەودا لێدەدا
شەوی پییر، خەوزڕاو، باڵاکورت
گۆچانێکی پشتشکاو ڕایگرتووە، ئەم نیشتمانە بستەباڵایەی شەو!
. . .
ئەم جێپێیانەی لە ئاتاشگەی لمدان
ئەم شوێنەوارە بچوکەی لەناو بەفری کاسەسەردایە
نیشتمانی چ هەنگاوێکی کۆچەرە؟!
ئەم هۆرەیەی، نە خوا، نە خۆر، نە خۆشەویستی دەیبیستێ
دەنگی کام دێوانەیە؟!
. . .
دەڵێی گەردوون. . جگە لەتاقانەی زەوی. . قەت کۆرپەی تری نەبووە!
دەڵێی زەوی. . کێڵگەی لم و خۆڵەمێشە!
لم هەنگاو ون دەکا
خاستەر سووتووی ڕێگایە
چۆڵەوانییەک بە تەنیا دەڕوا
تەنیایەک بە تەنیا دەڕوا
هەر دەڵێی تاقانەی ئادەم و حەوایە!
تەیموور سەری خۆی لە کۆشە و،
قاچەکانی لەناو پریاسکەی لمدان و،
باڵەکانی لەناو هەور شاردۆتەوە
تەیموور زمانی پژاوە و. . لەگەڵ بزربووندا دەدوێ
هەردوو گلێنەی خۆی لە مشتی ناوە وەکو کەلا
وازی لەگەڵ خۆیدا دەکات

www.kurdistannet.org
12-12-2002 1:27

تەیموور چییە؟!
رووبارە، یان درەخت، یان بەفر؟!
تەیموور کێیە؟!
مندالّە، یان گولّە، یان کۆتر؟!
کامیانە؟!
. . .
بروسکە فلاشە و ئاسمانیش وێنەگر
سات بەسات وێنەی ئەم هەنگاوە کۆچەرە دەگرێ!
هەور. دێڕ بە دێڕ ئەم هۆرەیە دەخوێنێتەوە
ئەم جووتە پێ بچکۆلەیە. جووتێ قەلّەمن
کۆچی بزربوون دەنووسنەوە
ئەم هەنگاوە وردانە
هەموو دنیایان کردۆتە رێگا!
توولەرێی بنبەست و ناکۆتا
نە کۆچ تەواو دەبێ و. نە من
نە تۆ دەوەستی و. نە رووبار!
. . .
ئەم شەوە بستەبالآیە. کرنۆش بۆ کام بتی درزبردوو دەبات
جەستە بۆتە گلّۆلّەبەن
بەم هەورازە لێژەدا هەلّدەگڕێ
جەستە چوون پرد، بەسەر دەریاکانی رۆحدا تێدەپەڕێ
زەوی تاسەباری کێلّگەی گەنمەشامییە و. .
شەقامی کردۆتە بۆینباخێکی قەترانی!
. . .
چەند تەتەرێکی تەنیایە!
تەلەسمێکی ئەرژەنگە. ئەم پردە سووتاوەی بەسەر دەریای خۆلّەمێشدا دەروا
جێپێ دەبێتە پشکۆ. و
شەقام دەبێتە سوچێوی هەنگاوی شێت
ئەسپێکی سەهەندە بەفر
بیابانی رۆح تەی دەکا. . و
ئاگردانی جەستە دەتوێنێتەوە!
ئەسپێکی سەهەندە ئاگر
سەهۆلّبەندانی جەستە هەلّدەگیرسێنێ!
لە کەناری ئەم خەونەدا
حەقیقەت چالّە. . و. . یەقینی تیا بەندە!
لە کەناری ئەم کابووسەدا
دارستانێکی گومان و. کێلّگەیەکی ترس رووواوە!

. . .

گومان دەکەم. . من خۆم بم و،
دارستانیش دارستان بێت
دەترسم من پێغەمبەرێکی بێ نەوە و نەتەوە بم
دارستانیش ماڵێکی بێ چۆلەکە بێت!

. . .

ئەمە گۆرانییە. . یان تەڵقین؟!
ئەمە سوورەتە. . یان هۆرەی مەرگ؟!!
ئەمە ئایەتە. . یان ونبوون؟؟!!

. . .

ئەمە تەرمی ئێوارەیە بەسەرشانی کازیوەوە دەدرەوشێتەوە
ئەم بێشکەیە بای یاخیبوون رایدەژەنێ
نانی زیندوو وێنەی جەنگی مردووەکان دەگرێ
لەبیرچوونەوە. . ئەم داستانەی بیرهێنامەوە
لەسەر لاپەڕەی بەردینی جەستەمدا
پەیکەری ئەم کێڵگەی گەنمەشامییە هەڵکەندراوە. . و
تارمایی داهۆڵە و. .
پەلەوەری رۆح دەفڕێنێ!

. . .

وەرە گوێ لە بانگەوازی خوێن بگرە. .
دڵم هۆڵێکی داخراوی پڕ لە تەرمە
ئەلبوومی جەنگی مردووەکان و، مەرگی زیندووەکانە
بیابان دەرۆزەکەری جەستەیە، و
چاڵ قەلایەکی قووڵە. . و. . سیخناخە لە کەللەسەر!

. . .

گومان دەکەم،
ئاسمان ئاسمان بێ و،
زەویش زەوی!
دەترسم ئەستێرە تراویلکە بێ و. . ئەم گۆیەش هێلکەیەکی رژاو!
ئەم رێگایە. .
تەکیەی هەموو هەنگاوێکی کەسپێنەزانە!
حاڵ دەمگرێ و. .
لەبەردەم شێخی ردێنرەشی مەرگدا سەما دەکەم!
تەنیام،
وەک تەنیایی تیشک و بەرد و. . ئەستێرە و. . گەل
وەک تەنیایی سوپای سێدارە و. . وروژمی لافاوی چاڵ!
شێتم،

وەک شێتبوون!

کۆچەرم،

وەک کۆچ و، هەنگاو و. . ڕێگا!

تەنیا و تەنیا من نەمردووم. . .

چ ڕێکەوتێکی دڵتەزێنە ژیان!!!

. . .

باران، ئەم وەرزی تارماییە دەنووسێتەوە

ئاسمان، برینێکی دەم دابچڕاوە و. . ڕووباری خوێ دەیشواتەوە!

منداڵییم کۆچ دەکات و،

دوای وەرزەئازارێکی ڕەسەن. .

پییریی دێت و. .

بیرچوونەوە ئەم داستانەم بیردەخاتەوە!

تەیموور نوحێکی بێهاودەم و. . بێکەشتی و بێپەیامە!

کۆشکی نەستەوتن ماڵێتی

دەرزی بچکۆلەی هەنگاوی. .

تەقەڵ تەقەڵ. . ڕێگای بنبەست و ناکۆتا دەدورێت و،

بە تاڵەخوێنی زامی دەمدابچڕاوی

پارچە پارچە،

هەور دەکاتە پینەی گەورە و. .

بەنێوشانی ئاسماندا دەیدورێتەوە

بارانیش،

دڵۆپ، دڵۆپ

وەرزی تارمایی دەنووسێ و

شاخی خۆڵەمێشیش، دێڕ بە دێڕ دەیخوێنێتەوە!

. . .

دەریا پڕە لە شەپۆلی شیعر و. .

منیش پڕم لە ماسی چاوڕەش

زامی من. . ئاوازی بێدەنگییە و. . هی دەریاش. . سترانی خوێنگەش!

سەدەی ڕەهەندەیی و. .

بێخەویی و. .

بێشکەی فرمێسکە تەمەن

گیان باڵدەگرێ و. . هەڵدەفڕێ و. .

منی وەکو پەڕێکی نەرم لە جەستەیدا هەڵگرتووە

ئەم بارانە. . بۆنی سەرابی لێ دێ!

ئەم سەرابە بۆنی ژەنگ و. .

ئەم ژەنگە بۆنی پۆدرەی خوێن و. .

ئەم خوێنەش بۆنی مێژوو!

www.Kurdistannet.org

www.kurdistannet.org
12-12-2002 1:27

. . .

ئەم چامەیە دوکەڵی جەستەمە. . و

بەسەر دەریای نەوتدا تێدەپەڕێ

وەرزی کۆچ و. .

ونبوون و. . سوتماکە. . ئەم سەدەیە!

. . .

هاورێیەتی من و ڕێگا. .

لە شەوی ئایەتی ونبوونەوە ڕوویدا

ئەو شەوەی مزگەوتەکان بوونە تاراوگەی کتێبە ڕەنگزەردەکانی خوا و. .

چاڵەکان بوونە تەکیە و. .

بەردەنوێژەکان نەزیف بوون و. .

حەواکان بە گوللە ئاوس کران و. .

ئادەمەکان بە لەزگەی تف دەمیان بەسترا.

. . .

ئەمە سوورەتە یان تەڵقین؟!

ئایەتە. . یان قیژەی مردوو

من و ڕێگا

من و ونبوون

ئەو شەوە یەکترمان ناسی!

هەموو دەموچاوەکانم هەڵوەرین و. .

هەموو پەنجەکانم بوونە دەموچاو،

ئەم جەستە تەنگەبەرەی ئێستام. . تاراوگەی دڵمە و

ئەم سەرە چکۆلەیەی ئێستا. . تاراوگەی بیرمە!

. . .

پەڕینەوە پردە و. . بە بەردی دەرد چنراوە!

هەموو بەردێ لە روخساری مرۆڤ دەچێ

هەموو گڵکۆیەک تاراوگەی جەستەمە!

چەند پرسیارێکی ئاگرە. . لە ئاو دەکرێ و

چەند وەڵامێکی تەزیووە پەڕەکانی بەردی ڕووخسار

چەند سەدایەکی سامناکە بێدەنگی بەرسقی مێژوو. . ژوو. ژوو. . ژوو!

چەند پرسیارێکی کراوەی زۆربارەیە، ئەنفال. . فال. . فال فال. . فال!

. . .

لەم بەفرستانەدا، جلی ڕووتبوونەوەم لەبەردایە

گلێنەم بەفرە و، برژانگم ئاگر!

وەرە. . با قژمان بسوتێنین و قاچمان گەرم کەینەوە!

با هەناومان داگیرسێنین. . تا ناومان

تا کالێنەی چاومان

تا عەشقی تەرزەبردوومان. . تاویێ گەرم دابێ!

. . .

ماسییەک نەماوە لە دەرگای دەریای دڵم نەدات
چۆلەکەیەکە نەماوە لە لقی شیعری مندا
هێلانە چکۆلانەکەی. . قاقای ڕەشەبا. . نەیروخاندبێ!
پەپوولەیەک نەماوە. . لەم دارستانی خۆڵەمێشەدا
بۆنی سوتماکی گوڵ و. . دوکەڵی ئاونگ نەکات!

. . .

ئەم دەریا شەوارەکردووە
بەرەو کام مەڵبەندی ڕۆژهەڵات. . تابووتی شەپۆل بار دەکات؟!
ئاخۆ ئەم بەیانییە کام هەرێم دەمرێ؟!
دەمارەکانم جۆگەلەی شینن. . خومی وەنەوشەییم ژێیە، دوکەڵی دەیژەنێ!
ئاخۆ ئەمشەو کام شاری کۆچەر دەخنکێ؟!
خوێن تەنها یادگاری منە، لای ئەم مێژووە پێخاوسە دامناوە
کات تاڵە، دەڵێی تەمێکە و لە دوکەڵ هەڵکێشراوە
شوێن کاڵە، دەڵێی شاخێکی ئاوەڕووتکراوە
هەنگاو هەنگاو دەکوژێ،
چاو چاو سەردەبڕێ،
زمان زمان دەتوێنێتەوە
باران دڵۆپە کورپەکانی خۆی دەتاسێنێ و. .
ئاسمان پەرەکانی مێژووی هەور دەدڕێنێ و
بەردیش دراوسێکەی خۆی بەردباران دەکات!

. . .

من خەڵکی تاریکیم و. .
لەم تاراوگەی خۆرەدا. . پەناهەندەیەکی بێپەنام!
ئەم تیشکە فێڵبازە ئازارم دەدا
هەموو جەستەی کردوومەتە زامی گومان.
بوومەلەرزە، هیستریای زەوی و سەمای مردووەکانە
ئەم شەپۆلانە گڵکۆن
پڕن لە ڕووخسار و چاو و. . زمانی بەستوو!
ئەم هەورە مێژوو دەبارێنێ. . مێژووی زەمەنێکی نوستوو!

. . .

خاوەنی چیم؟!؟
جگە لە هەنگاوی کۆچەر و،
پەیامی دووکەڵ و،
شوێنەواری دێ و دارستان!
نە هەور هی منە. نە باران!

www.Kurdistannet.org

www.kurdistannet.org
12-12-2002 1:27

خاوەنی چیم؟!
جگە لە جەستەیەکی چۆڵ و هۆڵ و،
شانۆیەکی بێ تەختە و،
ئاڵایەکی بێ پارچە!
نە چیا هی منە و. . نە باخچە
نە با، نە ئەستێرە، نە خۆڵ و. . نە خونچە!
ئاوێنە تاپۆی گڵکۆم دەداتە دەست
دەریا شەپۆلی تابووتم دەدا بە گژدا
نە فەرهەنگ هی منە و، نە وشە!
نە ئەتڵەس هی منە و. . نە نەخشە!
من،
تەنها،
خاوەنی (هیچ) م!
. . .
لەم چەقەڕێیەدا، ئێسقان بۆتە پەیکەر!
لەم قاچاخستانەدا، شیعر بووەتە وشەی پەڕاکەندە
سپێدە بۆنی هەوری کوللەی لێ دێ
نیوەڕۆ تامی کۆچ دەدا
ئێوارە دەریایەکی ئیفلیجە و،
لە مینای چاوەڕوانیمان دەوەستێت و. .
بە گۆچانی مەرگ. . تابووتە شەپۆل دادەگرێ!
. . .
وەکو ماسی دەرژێینە ناو شەپۆلەوە
باران ئەم کێڵگەی گەنمەشامییەی گلاوکرد و. .
ئەنفال. . بیسملی کرد،
لەم چەقەڕێیەدا جەستە بووەتە تابلۆ!
تەرزە ڕاستگۆیی بێنوێژ کرد و،
لم غوسلی دەرهێنا. .
بە لم تەیەمومم دەکرد و. . دەچووەمە سەر بەرماڵی تابووت
فاتیحام بۆ ڕۆحی زەردەواڵە و. . کڵێشەی کوللە و، مەگەزەکان دەخوێند!
لە پریاسکەکەمدا،
سەدان تەزبیحی ئیمام شکاوم شاردبووەوە
ڕۆژ هەتا ئێوارە. . سڵاواتم دەدا!
وام لێهاتبوو. . پێم وابوو لم ئاوریشمە لە ژێرمدا. .
تابووت قۆزاخەیەکی پڕ مرواریییە و،
زەردەواڵەکان هەنگن و،
کوللەکان پەپوولەن و. .

مارەکان کرمی ئاوریشمن!

سڵاواتم دەدا!

دەیانووت فرمانی خۆیەتی. . هی ئەو. .

ئەو تاقانەیەی سوورەتی ونبوون لە لمی. .

بۆ ناو چاڵەکانی ئێمە دابەزاند!

ئەو تاقانەیەی،

وەک دەنگە هەنارێکی گەییو

داینی بە عەرزا. . دەنکەکانمانی پژاند!

ئێمەی هەناری دەنک رژاو،

رژاو بەناو گەردوونێکی تاراوگەیی و. . ئۆقیانووسێکی هار

تازە چۆن کۆدەبینەوە

تازە چۆن دەبینەوە بە هەنار!

. . .

دەڵێی مارەم لە زریان براوە

هەموو ئێوارەیەک دێت و. .

جەستەم پڕ دەکات لە لم!

من لە زەوی پیرترم

پیریی پەتایەکی سووک و. . تاهەتاییە!

بە پیری لە دایک بووم!

بە پیری مارەیان لە زریان بریم

مردن گەنجی کردمەوە

تا. . بوومەوە بە ساوا!

ساوایەکی ڕەنگ ڕەژوو!

بوومەوە بە ئاولەمەو،

چوومەوە نێو. . منداڵدانی مێژوو!!

. . .

کە ئەتڵەس سکی پڕ دەبێ

وا دەزانم، ها ئەمڕۆ. . ها سبەینێ

سەدەی خۆیەتی و، لە دایک دەبم!

کە تەرمی نەخشەکەی جەستەشم دەبینم

بەسەر دەفەی شانی جوگرافیاوە

دەزانم ئەفسووس ئەمجارەش. . لەباری دەچم!

نە دەبمەوە بە پیرێکی ساوا. . و

نەش لە پەرتووکێکدا دەبم بە دەرسێکی کورتی مێژوو!

چاوەڕوانی سکپڕبوونێکی تری ئەتڵەس خان دەکەم؟!

. . .

هەنووکە. . لە وێستەگەی چاوەڕوانیدا

لەسەر کورسییەکی ئاگرین دانیشتووم. . دەنووسم!

دەنووسم،

چامەیەک بۆ ئەنفال!. . نامەیەک بۆ مێژوو!

شاخ کێڵگەی گەنمەشامییە!!

لە چۆڵایی گەردووندا. . بێ بڵندگۆ

خۆم ڕەنگم، خۆم دەنگم، خۆم سەدا

خۆم تەوارێکی زامداری هەودا

یەک وشە دەبێتە هەزاران. .

ئەنفال. فال. فال. فال. فال. فال. فال. فال. . .

. . . .،

. . . .،

. . . .،

. . . .،

. . . .،

. . . .،

. . .،

. .،

،

***

<u>تەواو نابێ. . ئەنفال!</u>

زستانی ١٩٩٣

شینسکاتابێری

سوێد

تێبینییەک دەربارەی ئەم چامەیە:

- تەیمووری پاڵەوانی ئەم چامەیەی من، پاڵەوانێکی ئەنفال و تاقە زیندوویەکی نێو هەزاران زیندەبەچاڵکراوی ئەنفالە. لە ڕاپەڕینی بەهاری ١٩٩١ ی باشووری کوردستاندا، لە یەکەم فیستیڤاڵی شیعریدا کە بە ناوی (فیستیڤاڵی شیعر و پێشمەرگە) لە سەرتەکی بناری بەمۆ دا سازدرا و منیش یەکێک بووم لە بەشداربووەکان، تەیموور عەبدول، وەک پاڵەوانێکی بچکۆلەی ئەنفال هێنرایە سەر شانۆ و لە لایەن کاک ڕەئوف بێگەردی چیرۆکنووسەوە پرسیاری لێکرا و هێنرایەگۆ. داستانەکەی تەیموور بەوە دەستی پێکراد. (هەموومانیان خستە چاڵێکی گەورە و. دەستڕێژیان لێ کردین. .، . . .، من بریندار بووم. .، تاریک بوو. .، دوو گوللەم بەرکەوتبوو. .، کچێکی تریش بریندار بوو. وتم با ڕاکەین ئەو نەیوێرا و لە چاڵەکاندا مایەوە، من رام کرد و کەس پێی نەزانیم، تۆزێ دوورکەوتمەوە. شۆفڵ خۆڵی بەسەریاندا کرد و چاڵەکانی داپۆشی. . . . . . .، . . . . .). ئەوەی تەیموور گێڕایەوە، ئەو منداڵەی کە لەو کاتەدا تەنها یانزە ساڵ بوو، هەمیشە لە گوێمدایە و. لە خۆشترین ساتی ژیانمدا، لە هەموو شوێنێکدا تەیموور دێت و مێژوویەکی سامناکم بۆ دەگێڕێتەوە. . . ئەنفال.

- ساڵی ١٩٩٣ كه گه‌یشتمه سوێد بۆ ئه‌نفال و بۆ ته‌یموور و بۆ ئه‌و په‌پول كچه‌ی كه به زیندوویی له چاڵه‌كه‌دا به جێما و به لم داپۆشرا و بۆ هه‌موو ئه‌وانه‌ی تر كه به زیندووی و به برینداری و به كوژراوی له چاڵه‌كانی بیابان به لێفه‌ی لم داپۆشران، ئه‌م چامه‌یه‌م نووسی.
- ئێستاش كه ڕۆژه‌كانی كۆتایی ساڵی ٢٠٠٢ ه، دووباره نووسیمه‌وه و به گۆڕانكارییه‌كی زۆره‌وه دامڕشته‌وه و پێشكه‌شی خوێنه‌ری ده‌كه‌م.

www.Kurdistannet.org